

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДУМКИ В МЕНЕДЖМЕНТІ, ГАЛУЗЯХ СПОРТУ, ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*Тези доповідей
III Міжнародної студентської наукової конференції
(26-27 вересня 2024 року, м. Львів)*

*За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК*

Львів -2024

УДК 303:338.383.13:392.72

АНАЛІЗ ІНОЗЕМНОГО ДОСВІДУ Й ФАКТИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ У СВІТІ

Степан МАЦЮК

аспірант

Науковий керівник – Іван КОРКУНА

канд. екон. наук, доцент

Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)

Аналізуючи іноземний досвід підприємств сфери індустрії гостинності, варто акцентувати увагу на тому, що вся без винятку світова галузь індустрії гостинності пережила кризу, пов'язану зі всесвітньою пандемією COVID-19. Зазначимо, що світова туристична галузь через вплив пандемії COVID-19 опинилася в складній ситуації, оскільки вільне пересування туристів стало обмеженим, закрилися кордони поміж країнами, знизився рівень туристичних потоків – усе це окреслило надскладні завдання туристичної галузі, які призвели, з одного боку, до глибокої оптимізації туристичних підприємств, а з іншого – до закриття туристичного бізнесу. Країни світу по-різному відреагували на нові виклики, і станом на сьогодні триває пошук ефективних заходів виходу підприємств сфери індустрії гостинності з кризової ситуації.

Вивчивши статистичну інформацію [1] голови правління Асоціації індустрії гостинності України п. Олександра Лієва, можемо стверджувати, що туризм у 2019 році становив 10% світового ВВП на суму 9,3 трлн доларів. У деяких країнах Європи частка ВВП була вищою, наприклад, у Хорватії – 24% ВВП, у Греції – 20% ВВП, в Іспанії – 12% ВВП, Португалії – 8% ВВП. У США туризм приніс 1,5 трлн доларів США, або 4,7% світового ВВП.

У 2020 році обсяги залізничних та авіаперевезень впали на 64%. Згідно зі статистичними даними ЄС, у третьому кварталі 2020 року у двох із трьох підприємств сфери індустрії гостинності середньомісячне завантаження було меншим, ніж третина, а 40% працівників залишилися без роботи. У більшості розвинутих країн Європи загальна виручка від об'єктів сфери індустрії

гостинності впала на 25%, до показників 2019 року. У країнах ЄС та Великій Британії зимовий сезон у 2020 році був найгіршим, ураховуючи новий спалах пандемії COVID-19. Для підтримання туристичної галузі в період кризи більшість країн ЄС затвердили програми на допомогу в таких напрямках:

1. підтримка ліквідності в туристичній галузі;
2. збільшення місцевого попиту на туризм за допомогою ваучерних схем;
3. створення програм субсидій на відпочинок вітчизняних туристів;
4. інвестиції в цифрові рішення для заміни людських контактів;
5. переформатування групових подорожей для відпочинку.

Латвія запропонувала знижку ПДВ до 5% для підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Аналогічно Франція, Греція, Німеччина, Швейцарія запровадили мораторій у галузі індустрії гостинності на вимоги клієнтів у випадку неможливості надання туристичної послуги, яка була оплачена. Греція та Італія і ще близько 18 країн запровадили спеціальні кредитні лінії з повною компенсацією відсотків за кредитом через державні банки розвитку терміном на 5 років. 20 країн ЄС, зокрема Велика Британія, посилили місцевий попит за рахунок державних знижок на туристичні послуги. Велика Британія запровадила знижки на їжу, запропонувавши програму «Їж, щоб допомогти». Знижка становила 10 фунтів на особу. Франція надає споживачам знижки в ресторанах у розмірі 38 євро для кожної особи у вихідні й святкові дні. В Італії програма оздоровлення видає кожній людині безкоштовні ваучери на квитки в кіно, театр, музеї та концерти. Також Італія повертає 10% за операції з кредитними картками (максимум 300 євро). Деякі країни ЄС і розвинуті країни Азії запроваджують програми субсидій на відпустки. Наприклад, Корея надає працівникам бонуси на відпустки в еквіваленті 25% відпустки.

Широкого масштабу набирають програми відновлення особистих контактів за допомогою цифрових технологій.

Держави-члени ухвалили рішення про можливість підтримання готельного бізнесу, який постраждав від пандемії, відповідно до правил

Загального регламенту групових винятків (GBER), які не потребують попереднього дозволу Європейської комісії (ЄК). Навесні 2020 р. ЄК ухвалила «Тимчасові рамки» [4], які мали на меті сприяти затвердженню національних схем допомоги для забезпечення достатньої ліквідності постраждалим підприємствам під час і після спалаху COVID-19. Окремі заходи тимчасового плану можуть зацікавити підприємства, що працюють у готельному секторі, позаяк вони передбачають [4]:

1. прями гранти (або податкові пільги) до 800000 євро на компанію;
2. субсидовані державні гарантії за банківськими позиками;
3. державні та приватні позики зі субсидованими процентними ставками;
4. відтермінування сплати податків та/або відтермінування внесків на соціальне страхування;
5. субсидії заробітної плати працівникам, щоб уникнути звільнень під час спалаху вірусу.

Іспанія затвердила Національну тимчасову рамкову державну допомогу, на основі якої іспанські органи влади (на національному, регіональному й місцевому рівнях) надають підтримку ліквідності самозайнятим, малим і середнім підприємствам, великим компаніям у формі прямих грантів, авансових платежів, зменшення податків, гарантії за позиками та субсидовані процентні ставки за позиками. Що стосується прямих грантів, авансових платежів, податкових й пільгових виплат, розмір підтримки не перевищуватиме 800000 євро на одну компанію [3].

Вищезгадані дії спрямовані на обмеження ризиків, пов'язаних із наданням операційних позик тим підприємствам сфери індустрії гостинності, які сильно постраждали від економічного впливу під час спалаху вірусу. Метою заходів є забезпечення цих підприємств достатньою ліквідністю для захисту робочих місць і продовження своєї діяльності. Ці заходи покривають гарантії за операційними позиками з обмеженим терміном погашення й розміром. Вони також обмежують державний ризик, максимум до 90% [2].

Для досягнення цієї мети серед заходів передбачено також мінімальну винагороду та гарантії банкам чи іншим фінансовим установам, щоб забезпечити ефективну спрямованість допомоги бенефіціарам, які її потребують. Данія здійснює заходи допомоги у формі державної позики. Позика має на меті забезпечити достатню ліквідність організаторам подорожей для протидії шкоді, заподіяній на ринку пакетних поїздок. Загальний бюджет заходу становить 1,5 млрд датських крон (приблизно 200 млн євро) [3].

Отже, проаналізувавши іноземний досвід і факти державної підтримки підприємств сфери індустрії гостинності, можемо зробити висновок, що держава максимально зацікавлена у відновленні туристичного бізнесу загалом та підприємств сфери індустрії гостинності зокрема і тому запроваджує лояльні програми для прискорення цього процесу.

Список використаних джерел:

1. Як підтримують галузь гостинності уряди розвинутих країн? URL: <https://aigu.org.ua/analitika/yak-pidtrimuyut-galuz-gostinnosti-ur/>
2. Communication from the commission. Amendment to the Temporary Framework for State aid measures to support the economy in the current COVID-19 outbreak. 2020. URL: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/sa_covid19_1st_amendment_temporary_framework_en.pdf
3. State aid: Commission approves €3 billion Portuguese guarantee schemes for SMEs and midcaps affected by Coronavirus outbreak 2020. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_506.
4. Rivas J., Payne G., Friebe K. State aid support to the Hotel and Leisure sector following the COVID-19 outbreak. 2020. URL: <https://www.twobirds.com/en/news/articles/2020/global/state-aid-support-to-thehotel-and-leisure-sector-following-the-covid19-outbreak>.